

Liikenne- ja viestintäministeriö, LVM

VN/15033/2019-LVM-90

Lausuntopyyntö; Luonnos liikenteen automaation toimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelmaksi

Finanssiala ry kannattaa teknologianeutraalia sääntelyä

- Lähtökohtaisesti FA pitää luonnosta liikenteen automaation toimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelmaksi perusteellisena ja kannatettavana.
- FA:n näkemyksen mukaan tuotevastuudirektiiviä ei ole tarpeen muuttaa, mutta sen soveltamista uusiin teknologioihin olisi mahdollista helpottaa komission antamalla ohjeistuksella ja kansallisella lainsäädännöllä.
- Liikennevakuutukseen perustuva turva tulisi tulevaisuudessakin olla ensisijainen vastuutaho, joka korvaa liikennevahinkojen seurauksena aiheutuneet vahingot riippumatta ajoneuvon kuljettajasta tai ajoneuvossa käytetystä teknologiasta.
- FA vastustaa pakollisen vastuuvakuutuksen säätämistä tekoälytoimijoille.

Liikenteen automaation toimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelma kohdistuu laajaan joukkoon toimijoita ja sen osalta on kysymys merkittävästä pitkävaikutteisen suunnitelman laatimisesta. Vaikka Finanssiala ry:ltä (FA) ei pyydetty asiassa lausuntoa, esittää FA kunnioittaen lausuntonaan seuraavaa:

Lähtökohtaisesti FA pitää luonnosta liikenteen automaation toimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelmaksi perusteellisena ja kannatettavana. FA pitää erityisen hyvänä sitä, että sääntely tehdään teknologianeutraaliksi ja että sääntelyllä pyritään tieliikenteen osalta liikenneturvallisuuden parantamiseen ja muiden liikennemuotojen osalta säilyttämään niissä jo saavutettu hyvä turvallisuustaso ennallaan.

Vastuukysymysten osalta FA toteaa seuraavaa:

Tuotevastuudirektiivi on teknologianeutraali, ja soveltuu siten myös uusiin teknologioihin, kuten tekoälyyn. FA:n näkemyksen mukaan tuotevastuudirektiiviä ei ole tarpeen muuttaa, mutta sen soveltamista uusiin teknologioihin olisi mahdollista helpottaa komission antamalla ohjeistuksella ja kansallisella lainsäädännöllä. Mikäli tekoälyyn liittyvien vastuukysymysten ratkaisemista sääntelyllä pidetään välttämättömänä, pitää FA erikseen säädettävää tekoälyn vastuujärjestelmää parempana vaihtoehtona kuin pitkään voimassa olleen ja toimivaksi todetun tuotevastuudirektiivin muuttamista.

Suomessa liikennevakuutukseen perustuva korvausjärjestelmä turvaa vahingonkärsineiden oikeudet kattavasti riippumatta ajoneuvon kuljettajasta tai ajoneuvossa käytetystä teknologiasta. Liikennevakuutukseen perustuva korvausjärjestelmä on vahinkoa kärsineen kannalta myös huomattavasti kattavampi ja turvaavampi korvausjärjestelmä kuin tuotevastuulainsäädäntöön perustuva. Esimerkiksi henkilövahingot korvataan ankaran vastuun mukaisesti tuottamuksesta riippumatta ilman vastuurajaa. Korvausten hakeminen onnistuu maallikoltakin ilman oikeudellista erityisasiantuntemusta. Näin ollen liikennevakuutukseen perustuva turva tulisi tulevaisuudessakin olla ensisijainen vastuutaho, joka korvaa liikennevahinkojen seurauksena aiheutuneet vahingot. Vahinkoa kärsineen oikeusturvan kannalta ensisijaisen vastuutahon määrittely korostuu tulevaisuudessa entisestään

15.1.2021

Aalto Amanda

ajoneuvojen verkottumisen ja lisääntyvän automaation tehdessä vastuuketjujen ja lopullisen vastuutahon määrittelystä todennäköisesti entistä haastavampaa. Liikennevakuutuslakiin sisältyvä mahdollisuus käyttää vakuutusyhtiön takautumisoikeutta tuotevastuulain nojalla, mahdollistaa aiheuttaja maksaa periaatteen toteutumisen silloinkin, kun liikennevakuutus toimii ensisijaisena vastuutahona.

Vapaaehtoisena vakuutuslajina vastuuvakuutus on lähtökohtaisesti tarkoitettu turvaamaan vakuutuksenottaja ja vakuutettu vakuutuksenottajaan tai vakuutettuun kohdistuvalta vahingonkorvausvelvollisuudelta. Pakollisella vastuuvakuutuksella puolestaan pyritään turvaamaan vahingonkärsineen oikeus korvaukseen. Liikenteen automaatioon liittyvien tekoälyjärjestelmien kehittäminen ja niihin liittyvien vahingonkärsineen oikeuksien toteutuminen ei liikennevakuutusjärjestelmän olemassaolon vuoksi edellytä pakollisen vastuuvakuutuksen säätämistä tekoälytoimijoille. Pakollisella vastuuvakuutuksella pyritään nimenomaan turvaamaan vahingonkärsineen oikeus korvaukseen, joka jo toteutuu nykyjärjestelmässä liikennevakuutuksella.

FA huomauttaa, että Suomessa moottoriajoneuvojen aiheuttamien vahinkojen korvaamisen viimesijaiseksi turvaamiseksi ei ole olemassa rahastoa, vaan vahingonkärsineen oikeudet on turvattu laajasti pakollisella liikennevakuutuksella. Vahingonkärsineen oikeus korvaukseen on mahdollista turvata myös vakuutusjärjestelmällä, eikä rahastoa lähtökohtaisesti pidetä hyvänä vaihtoehtona.

FA ei kannata sitä, että automaatiota varten luodaan uusi sääntelykehikko, sillä saman lainsäädäntökehikon tulisi soveltua siitä riippumatta, onko auton kuljettaja ihminen vai kone. Tarpeelliset muutokset on tehtävä olemassa olevaan sääntelyyn siten, että huomioidaan sekä perinteiset, ei-automaattiset ajoneuvot että automaattiset ajoneuvot. Nämä kulkevat samoilla reiteillä, ja niihin tulee kohdistua sama sääntely.

Muilta osin FA yhtyy Liikennevakuutuskeskuksen antamaan lausuntoon.

FINANSSIALA RY

Lea Mäntyniemi